

Staatssecretaris akkoord 14-10-2025

1

Aan Staatssecretaris

nota

Concept verzamelbrief inburgering

TER BESLISSING

Directie

Datum
08-10-2025

Onze referentie
2025-

Opgesteld door
Persoonsgegevens

Uiterlijk bij
10 oktober 2025

Bijlage(n)
4

Aanleiding

De Kamer ontvangt periodiek een verzamelbrief inburgering waarin de ontwikkelingen in de inburgering met de Kamer worden gedeeld. De meest recente brief dateert van 9 juli 2025. Sindsdien zijn er binnen het inburgeringsdomein belangrijke ontwikkelingen zichtbaar.

Geadviseerd besluit

U wordt geadviseerd in te stemmen met de inhoud van de bijgevoegde verzamelbrief inburgering en verzending van deze brief aan de Tweede Kamer.

Kernpunten

- In de verzamelbrief inburgering staat een visie ten aanzien van enkele speerpunten in de resterende kabinetsperiode. Ook gaat de brief nader in op uw ingezette acties en voornemens ten aanzien van deze 7 onderwerpen:
 1. Combineren van werken en leren van de taal
 2. Versterken aandacht voor vrouwelijke statushouders
 3. Normen en waarden
 4. Handhaving
 5. SPUK inburgeringsvoorzieningen
 6. Moties
 7. Verschenen onderzoeken
- Onderwerp examens:* in de verzamelbrief ontbreekt op dit moment nog een passage over examens. Deze (concept-)passage zal als bijlage worden gevoegd bij de adviesnota over dit onderwerp die u separaat ontvangt.
- Onderwerp fraude:* naar aanleiding van uw verzoek om in deze verzamelbrief ook aandacht te schenken aan het onderwerp fraude bij inburgeringsexamens, in verband met de recente geconstateerde fraude bij het examen spreken B1, is het volgende van belang. Er vindt op dit moment op ambtelijk niveau nog overleg plaats met het CvTE en OCW over maatregelen die kunnen worden genomen om fraude bij examens zo moeilijk mogelijk te maken. Het streven is erop gericht om u en MOCW hierover (per nota) in november te informeren. De verzamelbrief inburgering komt dus te vroeg om dit onderwerp te kunnen meenemen.
- De brief is intern afgestemd met WBJA, FEZ, PDV en extern met VNG, Divosa, DUO en COA.
- De planning is om deze brief midden oktober naar de Tweede Kamer te sturen.

Overzicht van opmerkingen bij Beslisnota - Concept verzamelbrief inburgering

Pagina: 1

 Nummer: 1 Auteur: Nobel, J.N.J. Onderwerp: Tekst plaatsen Datum: 14-10-2025 18:12:37

Staatssecretaris akkoord 14-10-2025

Inhoudelijke toelichting brief

Datum
08-10-2025

Onze referentie
2025-

1. Combineren van werk en leren van de taal

- Werken naast het leren van de taal heeft hoge prioriteit. Daarom worden de volgende maatregelen genomen:
 - Taal op de werkvloer in de Z-route: aanpassing van de urennormen om werk te stimuleren meer werkgerichte participatie (betaald werk met praktijkgericht taal leren). Daarnaast wordt het programma *Taal met collega's* gesubsidieerd, om de (vak)taal op de werkvloer te versterken.
 - Werken tijdens de inburgeringstermijn: werk is een belangrijke sleutel tot participatie. Tegelijkertijd blijkt het combineren van werk en inburgering in de praktijk vaak lastig. Om dit te ondersteunen kan de inburgeringstermijn worden verlengd voor inburgeraars die minimaal 24 uur per week werken of hebben gewerkt. De Regeling inburgering 2021 wordt hierop aangepast. Daarnaast wordt de positie van (veelal) vrouwelijke inburgeraars versterkt in de inburgeringstermijn voor wie door een gebrek aan kinderopvang niet aan inburgeringsactiviteiten kan deelnemen. Ook voor inburgeraars die nog in COA-opvang verblijven, kan de termijn worden verlengd. Hiermee wordt gestimuleerd dat zij al vroeg – bij voorkeur in het azc – starten met taal en participatie en dat zij bij huisvesting in de gemeente sneller kunnen doorstromen naar werk of een duaal traject.
 - Toekenning AMIF (subsidies uit Europese Asiel- en Migratiefonds): Het tweede tijdvak voor de toekenning van AMIF-subsidie is in september met akkoord van de Management Autoriteit afgerond. Er was een totaalbudget beschikbaar van € 18.995.565,32 voor projecten in de uitvoering gericht op vier thema's: online lessen in de inburgering, arbeidstoeleiding vanuit het azc voor specifieke categorieën, duale trajecten en versterken vaardigheden voor activatie en participatie. In totaal zijn tijdens de openstelling 63 aanvragen ontvangen waarvan er 28 zijn gehonoreerd.

2. Versterken aandacht voor vrouwelijke statushouders

- Inburgering biedt op verschillende momenten contact met alle inburgeringsplichtige vrouwen. Uit signalen blijkt dat deze contactmomenten na afronding worden gemist en dat vrouwen moeite hebben de weg te vinden naar ondersteunende organisaties. Daarom is een verkenning uitgevoerd met gemeenten, inburgeraars en ketenpartners. Op basis hiervan zet u drie acties in, passend binnen de Actieagenda Integratie en Open en Vrije Samenleving:
 1. Opbouwen van een netwerk dat ook na afronding beschikbaar blijft.
 2. Ontwikkelen van overzichtelijke en praktische informatie/wegwijzer.
 3. Verbeteren van kennis over signalering van onveiligheid en passende maatregelen.

3. Normen en waarden: Holocausteducatie en Participatieverklaringstraject

- Het is belangrijk dat aandacht besteed wordt aan de holocaust. Dit gebeurt al, maar u versterkt deze inzet op de onderstaande manieren.
- Motie Van Dijk (Holocausteducatie): voorbereiding van een pilot in 2026 om de uitvoerbaarheid van verplichte bezoeken aan instellingen/musea te onderzoeken; gesprekken met instellingen lopen.
- Handreiking docenten: voornemen om een handreiking te ontwikkelen voor KNM-docenten over het doceren van de Holocaust.

- Motie Flach: verkenning hoe aandacht voor de Holocaust onderdeel kan worden van de participatieverklaring; wordt meegenomen in de tussenevaluatie eind 2025.
- Motie Rajkowski: vermelden dat inburgeringsplichtigen in de huidige slotformule van de participatieverklaring verklaren de mensenrechten te eerbiedigen en daar niet tegenin te handelen. Daarnaast is in de eindtermen van het KNM-examen opgenomen dat de wetten van de staat boven religieuze wetten en tradities staan (hiermee wordt de motie afgedaan).

Datum
08-10-2025

Onze referentie
2025- [REDACTED]

4. Handhaving

- Inburgeren is niet vrijblijvend: wij bieden voorzieningen en kansen en mogen verwachten dat asielstatushouders hun verantwoordelijkheid nemen. De meeste doen dat, maar een kleinere groep vraagt extra aandacht, bijvoorbeeld bij verzuim. Gemeenten gaan hierover in gesprek, maar de mogelijkheid tot een boete blijft noodzakelijk. Gemeenten blijven die mogelijkheid behouden, ook na het arrest van de Raad van State over de Wi2013 en boetes opgelegd door DUO.
- Hoewel de rechter de ruimte voor boetes aan het einde van de inburgeringstermijn heeft ingeperkt, blijft er ruimte bestaan. U onderzoekt daarom daarnaast een wetswijziging om in uitzonderlijke gevallen toch een passende boete te kunnen opleggen bij het niet voldoen aan de inburgeringsplicht.

5. SPUK inburgeringsvoorzieningen

- Anticiperen op nieuwe regelgeving SPUK: gemeenten ontvingen eind september de voorlopige beschikking 2026, inclusief aanvullend budget voor de onderwijsroute. De Kamer wordt geïnformeerd over de wetswijziging (Bi2021), de invoering van prestatiebekostiging vanaf 2026 en het aangepaste kasritme van de SPUK, zodat dit beter aansluit bij gemeentelijke uitgaven.

6. Moties

- Arbeidsvoorwaarden docenten (motie Tseggai): in deze brief wordt de motie afgedaan. Het idee om toezicht via Blik op Werk te organiseren of gemeenten dit in aanbestedingen te laten borgen, blijkt niet haalbaar. Taalscholen en NT2-docenten kunnen in onderling overleg afspraken maken over (individuele of collectieve) arbeidsvoorwaarden.
- Inzet taalmiddelen COA (motie Kröger): in deze brief wordt de motie afgedaan. De motie is onuitvoerbaar, omdat het niet rechtmatig is om geldstromen voor twee verschillende doelgroepen (asielzoekers en statushouders) samen te voegen. De motie verzocht de regering om het COA meer vrijheid te geven in hoe de voor Nederlands taalonderwijs beschikbare middelen kunnen worden ingezet.

7. Verschenen onderzoeken

- In de afgelopen maanden zijn twee onderzoeksrapporten opgeleverd:
 1. Het "Kwalitatief onderzoek tweede fase Wet inburgering 2021" is gebaseerd op casestudies bij zeven gemeenten. Het onderzoek gaat over de fase vanaf de aanmelding van de inburgeraars bij een taalschool en omvat de invulling van de drie leerroutes, de Modules Arbeidsmarkt, Participatie en het PVT.

2. Onderzoek naar bereik, resultaten en kosten van het Voorinburgeringsprogramma van COA voor inburgeringsplichtige asielstatushouders in azc's.

Datum
08-10-2025

- Naast deze twee onderzoeken over de Wi2021 is ook de Monitor inburgeringsexamen buitenland verschenen. Dit onderzoek gaat over de ontwikkelingen in de periode 2022-2024 op het gebied van aantallen examens, resultaten, ontheffingen en voorbereiding op het basisexamen inburgering in het buitenland, dat gezinsmigranten moeten afleggen voordat zij zich in Nederland kunnen vestigen.
- Middels de kabinetsreactie op de tussenevaluatie zal op deze en andere onderzoeken worden gereageerd.

Onze referentie
2025- [REDACTED]

Bijlagen

Volgnummer	Naam	Actie	Informatie
1	Concept verzamelbrief Inburgering	Verzenden aan TK	
2	Kwalitatief onderzoek tweede fase Wet inburgering 2021	Bijlage bij verzending	
3	Onderzoek "Bereik, resultaten en kosten Voorinburgering"	Bijlage bij verzending	
4	Onderzoek Monitor Basisexamen Inburgering Buitenland 2022-2024	Bijlage bij verzending	